

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23.04.2003, sp. zn. 3 To 850/2002, ECLI:CZ:KSCB:2003:3.TO.850.2002.1

Číslo: 8/2004

Právní věta: Výslech osoby, u níž má být provedena domovní prohlídka (eventuálně prohlídka jiných prostor a pozemků), lze zahrnout do protokolu o této prohlídce podle § 85 odst. 3 tr. ř., výslech však musí být proveden před vykonáním takové prohlídky.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 23.04.2003

Spisová značka: 3 To 850/2002

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Domovní prohlídka

Předpisy: § 84 tr. ř.
§ 85 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích k odvolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Jindřichově Hradci zrušil rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 22. 8. 2002 sp. zn. 3 T 284/2001 a věc vrátil okresnímu soudu, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 22. 8. 2002 sp. zn. 3 T 284/2001 byli obžalovaní R. G. a S. Ch. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěni obžaloby, kterou jim bylo kladeno za vinu, že

I. obžalovaný R. G.

1) nejpozději od 4. 9. 2000, kdy vozidlo bylo legálně přihlášeno k provozu, užíval v místě svého bydliště osobní automobil tov. zn. VW Passat 2,8 4×4 v hodnotě nejméně 740 000 Kč, ačkoliv byl srozuměn s tím, že vůz byl zkompletován jednak z karosérie osobního automobilu tov. zn. VW Passat Variant 1,9 TDI odcizeného dne 8. 6. 2000 dosud neustanovenými pachateli v SRN a jednak z motoru č. C, plechové přepážky obsahující číslo VIN rozdělující prostor motoru a

kabiny a zadní části podlahového skeletu vraku osobního automobilu tov. zn. VW Passat Variant 2,8 4x4, jenž zakoupil od S. Ch. za částku 200 000 Kč,

2) v přesně nezjištěný den, počátkem září roku 2000 v obci D. prodal S. Ch. za částku 80 000 Kč osobní automobil tov. zn. VW Passat Variant 1,9 TDI v hodnotě nejméně 450 800 Kč, ačkoliv byl srozuměn s tím, že tento vůz byl odcizen dne 9. 6. 2000 v SRN dosud neustanovenými pachateli,

II. obžalovaný S. Ch.

v přesně nezjištěný den počátkem září 2000 v obci D. zakoupil za částku 80 000 Kč od R. G. osobní automobil, tov. zn. VW Passat Variant 1,9 TDI v hodnotě nejméně 450 800 Kč, ačkoliv byl srozuměn s tím, že tento vůz byl předtím odcizen.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě odvolání státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Jindřichově Hradci. Namítl, že ve světle provedených důkazů nelze s rozhodnutím okresního soudu souhlasit, a podrobně rozvedl své argumenty.

Pokud jde o další jednání, která jsou kladena za vinu obžalovaným R. G. i S. Ch., státní zástupce v odvolání namítl, že je nesprávný závěr okresního soudu, že domovní prohlídka nebyla provedena v souladu se zákonem s ohledem na to, že jejím provedení nepředcházel výslech obžalovaného S. Ch. Státní zástupce poukázal na samotný obsah protokolu o provedení domovní prohlídky ze dne 27. 9. 2000, v němž je zachyceno vyjádření obžalovaného S. Ch., který sdělil, že se v prostorách týkajících se domovní prohlídky žádné věci pocházející z trestné činnosti nenacházejí, a proto nemůže žádné vydat. Jestliže z výpovědi některých svědků vyplývá, že policisté vstoupili do domu v D. dříve, než byl přivezen obžalovaný S. Ch., lze konstatovat, že byli vpuštěni dobrovolně užívatelkou domu a s vlastním provedením domovní prohlídky pak započali v 10.45 hodin, jak to vyplývá z vypracovaného protokolu. V průběhu hlavního líčení vyšlo najevo, zejména z výpovědi svědka P. a svědka K., že organizaci vlastní domovní prohlídky, stejně jako sepsání protokolu o domovní prohlídce realizoval policista kpt. Bc. Š., který však jako svědek slyšen nebyl, ačkoliv jeho výslech by byl nesporně přínosnější pro objasnění věci než výslech policisty mjr. P., který se domovní prohlídky účastnil jako znalec z oboru metalografie a zajištění procesní bezvadnosti provedení domovní prohlídky nebylo jeho úkolem. Okresní soud tak vzhledem ke svému hodnocení použitelnosti výsledků domovní prohlídky zprostil obžalovaného S. Ch. obžaloby, neboť právě výsledky domovní prohlídky a na ni navazující další procesní úkony byly rozhodující pro posouzení viny tohoto obžalovaného. Pokud by soud uznal zákonnost provedení domovní prohlídky ze dne 27. 9. 2000, bylo by možno při ní obstarané věcné důkazy hodnotit jako usvědčující v tom směru, že obžalovaný S. Ch. nejprve zakoupil vozidlo VW Passat, č. VIN D, do jehož karosérie později provedl takové zásahy a úpravy, aby byl zastřen původ tohoto vozidla, tj. že pochází z trestné činnosti, a že by jej pak po výměně všech identifikačních znaků nacházejících se na vozidle legálně přihlásil k provozu v České republice. V závěru svého odvolání státní zástupce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. c), d) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1 až 3 tr. ř. odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku a správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo. Dospěl poté k následujícím závěrům.

Okresnímu soudu rozhodně nelze upřít snahu objasnit veškeré okolnosti stíhané trestné činnosti. Lze souhlasit s tím, že okresní soud provedl rozsáhlé dokazování, doplňoval důkazy výrazně nad rámec důkazů opatřovaných v přípravném řízení. Přesto však odvolací soud nemá za to, že by dokazování bylo provedeno zcela vyčerpávajícím způsobem, že by si okresní soud opatřil dostačující podklady,

aby se vypořádal se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí v této trestní věci. Navíc má odvolací soud za to, že okresní soud při hodnocení provedených důkazů určité skutečnosti, které vyplynuly z provedeného dokazování, pominul, případně dostatečně nezvažoval jejich význam z hlediska naplnění skutkové podstaty stíhaných trestných činů u obou obžalovaných.

Poměrně podstatnou otázkou z hlediska celkové důkazní situace v této trestní věci je vyřešení problematiky zákonnosti domovní prohlídky provedené dne 27. 9. 2000 v nemovitosti v obci D. Okresní soud při objasňování námitek ze strany obhajoby provedl poměrně rozsáhlé dokazování, když vyslechl nejen obžalovaného S. Ch., ale i jeho tetu M. B., svědka V. K., který byl přibrán jako nezúčastněná osoba, dále policisty J. P. a M. K. Okresní soud na podkladě těchto důkazů dospěl k závěru, že domovní prohlídka byla provedena v rozporu se zákonem, konkrétně v rozporu s ustanovením § 84 tr. ř., neboť nedošlo k předchozímu výslechu obžalovaného.

Ve smyslu § 84 tr. ř. lze vykonat domovní prohlídku nebo osobní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor a pozemků jen po předchozím výslechu toho, u koho nebo na kom se má takový úkon vykonat, a to jen tehdy, jestliže se výslechem nedosáhlo ani dobrovolného vydání hledané věci nebo odstranění jiného důvodu, který vedl k tomuto úkonu. Předchozího výslechu není třeba, jestliže věc nesnese odkladu a výslech nelze provést okamžitě.

Při posuzování naplnění všech podmínek citovaného zákonného ustanovení a zákonnosti celého úkonu provedeného policejními orgány v D. dne 27. 9. 2000 má odvolací soud za to, že se okresní soud s celou věcí zcela přesvědčivě nevypořádal, že si nevytvořil dosud provedeným dokazováním dostatečné podklady pro své závěry.

Především státní zástupce zcela důvodně v podaném odvolání namítl, že okresní soud měl reagovat tím, že by přistoupil k výslechu kpt. Bc. Š., když z protokolu o domovní prohlídce a rovněž z výslechů policistů J. P. a M. K. vyplývá, že právě policista kpt. Bc. Š. organizoval vlastní domovní prohlídku a sepisoval protokol o této prohlídce. Zejména tento policista by tedy mohl zaujmout stanovisko a objasnit v rámci svého svědectví průběh celého úkonu.

V souvislosti s posuzováním zákonnosti tehdejšího úkonu i úkonů na výsledky domovní prohlídky navazujících by měl okresní soud v následujícím řízení hodnotit a objasňovat i tu skutečnost, že dne 27. 9. 2000 prakticky prohlídka nemovitosti proběhla ve dvou fázích, a to na základě dvou rozdílných příkazů. Jednak šlo o domovní prohlídku přímo obytných prostor domu v D., která byla provedena na základě příkazu k domovní prohlídce vydaného Okresním soudem v Jindřichově Hradci dne 27. 9. 2000 pod sp. zn. 10 Nt 359/2000, jednak šlo o prohlídku nebytových prostor a pozemků přilehlých k domu, která byla provedena na základě příkazu k prohlídce těchto prostor a pozemků podle § 83a tr. ř., jenž byl vydán státním zástupcem Okresního státního zastupitelství v Jindřichově Hradci dne 27. 9. 2000 pod sp. zn. 2 Zt 525/2000.

I pro případ, že by bylo prokázáno, že policisté bez předchozího výslechu obviněného ve smyslu § 84 tr. ř. zahájili prohlídku obytné části nemovitosti, bude otázkou dalšího objasňování, zda bez splnění podmínky předchozího výslechu pokračovali i při prohlídce nebytových prostor, zejména stodoly, kde mělo být zajištěno předmětné motorové vozidlo, jehož se týká tato trestní věc. Je totiž zřejmé, že poté, co byla zjištěna nepřítomnost obžalovaného S. Ch. v nemovitosti, orgány policie pro tohoto dojely do J. H. a do D. ho přivezly. Protokol o provedení prohlídky v posuzované věci obsahuje v úvodní části i protokolované vyjádření právě obžalovaného S. Ch., který měl jako osoba, u níž má být prohlídka provedena, vypovědět: „V prostorách týkajících se domovních prohlídek se žádné věci pocházející z trestné činnosti podle mého názoru nenacházejí, nevím o tom, nejsem si vědom. Proto nemohu žádné věci dobrovolně vydat.“

Bude otázkou dalšího dokazování, zda skutečně byl obžalovaný S. Ch. takto vyslechnut a takto se

vyjádřil a v jaké fázi k tomuto jeho výsledku došlo. Nic zatím nevylučuje tu variantu, že k výsledku obžalovaného došlo poté, co byl přivezen na místo výkonu domovní prohlídky, a stalo se tak v té fázi, kdy policisté bez jeho předchozího výsledku či předchozího výsledku užívatelky nemovitosti - babičky obžalovaného - přistoupili k prohlídce obytné části nemovitosti užívané v té době právě babičkou. V této obytné části nemovitosti však nebyly zajištěny žádné věci pocházející z trestné činnosti či věci důležité pro trestní řízení. K zajištění takovýchto důležitých věcí došlo zejména v nebytových prostorech nemovitosti, ve stodole a na dvoře nemovitosti. Jeví se pravděpodobné, že k prohlídce těchto prostor, zejména stodoly, došlo již za přítomnosti samotného obžalovaného, který snad měl policistům stodolu otevírat. Právě tyto skutečnosti je třeba v dalším řízení objasnit, když přichází v úvahu zejména výslech policisty kpt. Bc. Š., případně výslech dalších policistů, kteří se i podle protokolu na prohlídce podíleli. V tomto směru zůstalo dokazování provedené okresním soudem neúplným.

Odvolací soud je toho názoru, že i za situace, že by bylo prokázáno, že postup policistů při prohlídce obytné části nemovitosti neproběhl zákonným způsobem, nelze vyloučit, že následující postup při prohlídce zejména hospodářských budov náležejících k předmětné nemovitosti mohl proběhnout způsobem odpovídajícím zákonu, tedy po předchozím výsledku obžalovaného S. Ch. Podle názoru odvolacího soudu by bylo možno akceptovat výslech v té podobě, jak je zachycen v protokolu o prohlídce, neboť nelze přehlížet, že domovní prohlídka byla provedena ještě před samotným zahájením trestního stíhání, když ke sdělení obvinění došlo až ve večerních hodinách kritického dne, a to právě s ohledem na výsledek domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor a pozemků, takže obžalovaný S. Ch. nemohl být vyslýchán v této fázi ještě v postavení obviněného, mohl by být vyslýchán způsobem upraveným v ustanovení § 158 tr. ř. Výslech osoby, u níž má být provedena domovní prohlídka (eventuálně prohlídka jiných prostor a pozemků), však lze zahrnout do protokolu o této prohlídce podle § 85 odst. 3 tr. ř., a to za předpokladu, že se jedná o výslech jejímu výkonu předcházející (§ 84 tr. ř.). Takový postup pak je v souladu i s požadavky vyplývajícími z § 55 odst. 1 tr. ř. V naprosto ojedinělých případech je protokol o výsledku ve smyslu § 84 tr. ř. veden odděleně od protokolu o prohlídce ve smyslu § 85 odst. 3 tr. ř.

Bude proto potřeba prokázat, zda skutečně před prohlídkou nebytových prostor, zejména stodoly, kde bylo zajištěno předmětné vozidlo, k takovému výsledku obžalovaného orgány provádějícími prohlídku skutečně došlo, jak tomu napovídá samotný protokol. Nutno dodat, že záznamy na videokazetách, které byly pořízeny jednak policisty, jednak samotným obžalovaným S. Ch., tuto problematiku nikterak neřeší, byť obžalovaný se snažil právě pořízeným videozáznamem prokazovat nezákonnost postupu orgánů policie. Jím pořízený videozáznam, s nímž se odvolací soud rovněž seznámil, však má zachycovat pouze závěr domovní prohlídky, okolnosti související s odvozem motorového vozidla zajištěného ve stodole nemovitosti. Jde o krátké časové úseky, které se podle času uvedeného na záznamu odehrály v několika minutách v období od 17.38 do 18.09 hod. dne 27. 9. 2000.

Vyřešení otázky zákonnosti domovní prohlídky je samozřejmě poměrně podstatné pro rozhodnutí v této trestní věci. Tím, že okresní soud odmítl nahlížet na domovní prohlídku ze dne 27. 9. 2000 jako na zákonný úkon, zbavil se možnosti hodnotit skutečnosti vyplývající z toho úkonu a na tento úkon navazující. Při opačném náhledu však může reálně přicházet v úvahu tyto okolnosti hodnotit, a to i v souvislosti s dalšími ve věci provedenými důkazy.

Odvolací soud má za to, že okresní soud by se měl obsahem provedených důkazů zabývat podrobněji, než jak se dosud stalo v odůvodnění napadeného rozsudku. Již shora bylo poukázáno na určité skutečnosti, které vyplývají z odůvodnění napadeného rozsudku a které nelze považovat za dostatečně přesvědčivé. Okresní soud musí podrobněji hodnotit i další časové souvislosti vyplývající z výpovědi zejména svědka M.

Postup okresního soudu byl nedůsledný i v dalších směrech. Pokud by okresní soud po zhodnocení provedených důkazů nedospěl k závěru o úmyslném zavinění na straně obou obžalovaných a nemohl by tak mít za prokázané naplnění znaků skutkové podstaty žalovaného trestného činu podle § 251 tr. zák., bylo nutno se zabývat i v úvahu přicházejícím zaviněním ve smyslu § 5 písm. a) či písm. b) tr. zák., tedy zaviněním nedbalostním, a to z pohledu ustanovení § 252 tr. zák., jež postihuje pachatele nedbalostního trestného činu podílnictví. Z hlediska subjektivní stránky by se okresní soud měl blíže zabývat i dalšími skutečnostmi, které vyplynuly z poměrně rozsáhlého dokazování prováděného v této trestní věci.